

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี การนำเสนอ การสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัยและการพัฒนาในครั้งนี้ ขอเสนอเป็น 3 ดอนดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุป

การพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประเภท คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน ปัญหา หรืออุปสรรคและความต้องการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนารวมทั้งตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
3. เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

การวิจัยและการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการเน้นการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญจากผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายในทุกขั้นตอนของการวิจัยและการพัฒนาเริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนา การแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

การวิจัยและพัฒนาครั้งนี้เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้มแข็งของการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ทุกฝ่าย มาร่วมกันเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาความเข้มแข็งของการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ ในการพัฒนา

ขีดความสามารถขององค์กร มี 1 องค์ประกอบ คือ การเชื่อมโยงกับกลุ่มหรือองค์กรอื่น มี 3 กิจกรรม คือ การจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มหรือองค์กรอื่น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรหรือเครือข่ายอื่นๆ เป็นกรอบการวิจัย ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ด้านได้ ดังนี้

1.1 จากเกณฑ์การประเมินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ตามระบบมาตรฐานงานชุมชนของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ว่าไม่มีการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม หรือองค์กรอื่นเลย

1.2 จากเกณฑ์การประเมินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ตามระบบมาตรฐานงานชุมชน กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ว่าไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กับกลุ่มหรือองค์กรอื่นเลย

1.3 จากเกณฑ์การประเมินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ตามระบบมาตรฐานงานชุมชน กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ว่าไม่มีการร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายอื่นๆ

2. ปัญหาและความต้องการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี จากการศึกษาการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรองค์ประกอบเรื่องการเชื่อมโยงกับกลุ่ม องค์กรอื่น มี 3 กิจกรรม

2.1.1 การจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม องค์กรอื่น จะเป็นปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ไม่ได้ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่ทางกลุ่มจัดขึ้น ทั้งนี้มีสามเหตุมาจากคณะกรรมการ การบริหารกลุ่มมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มให้สมาชิกได้ดำเนินการหรือปฏิบัติร่วมกันน้อย ขาดการประสานระหว่างกันที่ดี และสมาชิกกลุ่มไม่เห็นความสำคัญและเสียสละเข้าร่วมในกิจกรรม

2.1.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม องค์กรอื่น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ เนื่องจากที่กลุ่มไม่มีการระบุกิจกรรมกลุ่มจะต้องทำเพิ่ม เพื่อเพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม

2.1.3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายอื่นๆ เป็นปัญหาที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ประสบอยู่ เนื่องจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ไม่ได้กำหนดกิจกรรมการจัดวางข้อตกลงในการทำงาน กำหนดบทบาทของสมาชิก และไม่มีการจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน

3. แนวทางและวิธีการในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพธิ์สาม อำเภอกำแพงบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็น ซึ่งอาจจะทำได้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม หรือแลกเปลี่ยนกับองค์กรนอกกลุ่ม เช่น การศึกษาดูงาน เชิญวิทยากรมาถ่ายทอดเพิ่มพูนความรู้ โดยการส่งเสริมกิจกรรมที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตต้องทำตามกรอบการประเมินระบบมาตรฐานงานชุมชน กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย 3 กิจกรรมดังนี้

3.1 การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม องค์กรอื่น

3.2 การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม องค์กรอื่น

3.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายอื่นๆ

4. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพธิ์สาม อำเภอกำแพงบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี คือ

4.1 คะแนนการจัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม องค์กรอื่นของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ หลังได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 60 มากกว่าคะแนนก่อนการพัฒนา

4.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม เครือข่ายอื่นๆ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ หลังได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 60 และมากกว่าคะแนนก่อนพัฒนา

4.3 คะแนนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายอื่นๆ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ หลังได้รับการพัฒนามากกว่าร้อยละ 60 และมากกว่าคะแนนก่อนพัฒนา

5. ผลการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพธิ์สาม อำเภอกำแพงบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์ได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาตามเกณฑ์การประเมินของระบบมาตรฐานงานชุมชน กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จนเกิดผลการพัฒนาดังนี้

5.1 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ ร้อยละ 60 ขึ้นไปที่จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม องค์กรอื่น

5.2 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ได้ ร้อยละ 60 ขึ้นที่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม เครือข่ายอื่นๆ

5.3 คณะกรรมการและสมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายอื่นๆ

นอกจากนั้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัด สิงห์บุรี ในครั้งนี้ยังไม่ได้ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ทุกฝ่ายได้เข้ามาร่วมกันเรียนรู้จากกิจกรรม การพัฒนาจริงตามบทบาทหน้าที่ของตนและตามแบบประเมินผล

อภิปรายผล

จากการศึกษาและพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มสมาชิกและคณะกรรมการไม่ค่อยได้เข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่ทางกลุ่มจัดขึ้น เช่น กิจกรรมการพัฒนาเพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ กิจกรรมประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น

2. จากปัญหา และความต้องการการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ พบว่า คณะกรรมการการบริหารกลุ่มมีการจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มได้ดำเนินการหรือปฏิบัติร่วมกันน้อย และกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละครั้งเข้าร่วมน้อย

3. แนวทางการพัฒนาการเข้าร่วมการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ ที่ใช้คือ ขั้นตอนของการระบุกิจกรรมที่ต้องการกระทำเพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ได้เป้าหมายที่ต้องการ โดยการแยกกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท คือ กิจกรรมที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มต้องทำ กิจกรรมที่สมาชิกกลุ่มต้องทำและกิจกรรมที่คณะกรรมการบริหารและสมาชิกกลุ่มต้องทำร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยและพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนสำคัญและผู้ส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาทุกขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนา การระบุปัญหา และ

ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการแสวงหาแนวทางและวิธีการในการพัฒนา กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ ให้ตรงกับเกณฑ์การประเมินระบบมาตรฐานงานชุมชน ไม่ใช่หน้าที่ของประธานและคณะกรรมการ หรือสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ แต่เป็นความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่าย ดังนั้น จึงสามารถนำกระบวนการการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดการพัฒนาแล้ว ยังก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้มีความสำคัญในการพัฒนาจิตศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการการพัฒนา การระบุพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ของตนเองได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยและพัฒนาครั้งต่อไป

การวิจัยและพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสิงห์ใต้ หมู่ที่ 12 ตำบลโพสังโฆ อำเภอดำรงวิทยารจัน จังหวัดสิงห์บุรี เป็นกระบวนการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีความสำคัญในการพัฒนา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้สามารถพัฒนาได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาในชุมชนและยุทธศาสตร์สำคัญที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ คือการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมดังนั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรมีการวิจัยและพัฒนาการสร้างเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การประสานเชื่อมโยงหน่วยงานต่างๆ ในชุมชนและองค์กรภายนอกชุมชน เพื่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะได้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน